

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo:</i> V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNÝÁNSZKY.	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	— „ 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Že my vraj . . .

Že my vraj bezprestajne katolíckych kňazov napádame, že ich prenasledujeme a to vraj neslušne, že ich auktoritu pred pospolitostou nivočíme, a tým vraj aj samé náboženstvo urážame, podrývame. Takéto a tým podobné obžaloby sypú na nás ľudári, pravda s takým právom a s takou pravdou, akej sme u ľudárov zvyklí, akú si oni podľa svojej vlastnej a veľmi pohodlnej morálky utvorili.

Predovšetkým my držíme náboženstvá za sväté, vierovyznania všemožne si ctíme i uctíme, a slúžobníkov cirkve povolaniu svojmu oddaných, plniacich svoje úlohy dľa zásluhy oceňujeme a veľmi si vážime. Preto ani proti náboženstvu ani proti kňazskému stavu nielen

sami ani jedinej litierky nepoužívame, ale tiež ani iným urážať nedáme.

Keď my jednotlivé špeciálne priestupky ba

hriechy jednotlivých do verejnosti politického prúdu vystúpivších kňazov pod kritiku vezmeme,

tieže posudzujeme a zatracujeme, to neuráža náboženstvo ani kňazský stav, ba to práve koná obom dobrú službu, lebo cieľ očistenie od skvrny, a dá P. Boh, že to aj dosiahneme.

Ktorí veriaci, a ktorý statočný kňaz vidí v tom napadnutie náboženstva a urazenia kňazov, keď my dľa svedomia a kresťanskej povinnosti varujeme a vystrihame dôveryplný ľud náš pred vyučovaním Lepsényiho, toho hodnosť svoju nohami šliapajúceho kňaza, ktorý zákony a sudy s predbežným uvážením, tedy čím najúmyselnejšie klamať sa neostýcha? Keď ľud náš vystrihame pred kňazom Jánom Ži-

Vdačné vtáčstvo.

linským, ktorý cirkevné sväté nauky falšuje, hovoriac, že blížni náš je len katolík a i z týchto — vraj — len ľudár? Keď upozorňu-

jeme náš slobodný ľud, aby sa svoju duchovnú nadvládu nadužívajúcim farárom a kaplánikom, nie katolíckym ale ľudárskym, otročím a za nosom vodil nedal? Kto náboženstvo a kňazský stav s takými ľuďmi mieša a tak s nimi do sväzku vstúpi, ten uráža dľa našej mienky vznešenosť náboženstva a ctihodný stav kňazský. To je na bielom dni, to ani dokazovať netreba, a preto sa proti ľudárskym obžalobám «Kresťana» ani brániť za potrebné nedržíme.

Na miesto toho za povinnosť si držíme upovedomiť náš ľud, ako smýšľajú, ako hovoria a píšu vyznačení opáti, dekáni a kňazia ľudárski o zaslužených, všestrannú a hlbokú úctu požívajúcich kňazoch, keď sa títo celý svet otročím chcejúcej hrstke politických streštencov ľudárskych podriadiť nemôžu a nechcú.

Hlavný časopis kresťansko-katolíckych ľudárov «Alkotmány» pod názvom «Roszival vo Varíne,» takéto kresťansko-katolícke úvahy prednáša svojim kresťansko-katolíckym čitateľom o zásluhy plnom katolíckom kanonikovi:

«Ešte nie je isté uzavretie II-ho súdneho výboru, a už pred dvoma týždňami tam sa krúžil v okrese varínskom, ako vták smrti, keď zavonia zápach mrciny, ruka v ruke s Pavlom Ruffy, vyšetrovateľom sudcom skrz snem vyslaným navštevujúc pálených krčmárov. Židia sa preľakli. Dostihla ich panika. Pri druhej voľbe varínskej večne osôcovali kňazov, a teraz im vláda kňaza pošle na krky. Ako môžu oni teraz kepeň premeniť? Židia zdesili sa zlatého kríža. Ale poteší ich Roszival: «Vy na posmech doniesli ste kríž, nebojte sa, veď s pomocou vlády aj ja ho k posmechu privediem!» A niet nikoho, kto by tohto zabudnutosieho sa človeka upozornil z hora, ani v Ostrihome, ani nikde.» Taktó to ide ešte aj ďalej, no ale my už aj toto za viac, ako za dovolené držíme.

Nuž sudte kresťanskí Slováci: kto uráža náboženstvo a kňazov, či my a či kňazia ľudárski?! — Ak omámenému svetu ešte ani toto netvorí oči, tak zúfaj by sme museli nad budúcnosťou. Nuž Ján Markovics, Ondrej Marsovszky a Ondrej Hlinka, ďaleko za kanonikom Roszivalom stojaci katolícki kňazia keď s ľudárskym programom vystúpia, tí sú bojovníci Boží, hrdinovia kríža, nad svätých zbožňovaní vífazi; keď to ale urobí iný katolícky kňaz dľa svojho svedomia a presvedčenia so samostatným programom v čistom záujme za ľud: tu sú hneď hotoví ľudárski kňazia spolubrata svojho čím najpodlejšie napádať, tak že sa nad tým aj inoverec pozastaví, pohorší a hanbíť musí.

Ale len besno veľactení (?) páni ľudári, len čím najbesnejšie! Aspoň prv a čím dokonalejšie

pozná vás ľud a nielen zapovrhne vami, ale keď sa ešte raz v kortešovaní k jeho príbytkom sblížite, metlami vás odoženie od prahov svojich dedičných ako pokušiteľov a satanov.

Len ta sa, k čím skoršej záhube, lebo napraví sa nie ste vstave.

Slovo k rodákam.

Darmo je, ale ani pri najlepšej vôli nemôžeme ľudárov k oným politickým stranám priťahovať, ktoré pri všetkej rozličnosti a rúznosti náhľadov i prostriedkov predsa len dobro krajiny a národa za cieľ si vytkli. Koho kroky láska k vlasti vedie, toho city zaujatost za blaho spoluobčanov preniká, ten nemôže a nesmie tak ďaleko sa zabudnúť, aby česť a dobré meno vlasti i národa napadol, tupil a nivočil.

V politike, menovite vo zjavoch vnútornej politiky nutno mať pred očima, že bárs ako sa delíme v náhľadoch a spôsoboch: cieľ a smer všetci musíme mať jeden a ten istý a to je zveládok a blaho štátu i občianstva. Rôzni môžeme ba aj máme byť, aby sme sa jednostrannými nestali, predsa však keď sme následkom toho i protivníkmi medzi sebou, nepriateľmi si nesmieme byť. No a všetky snahy ľudárov len ta smerujú, aby alebo podmanili, sebe podriadili všetky umy a sily národa, alebo tých, ktorí v svojom lepšom presvedčení im vzdorujú, za nepriateľov vyhlásili a jestli by možné bolo, vykynozili týchže. A toto je tá príčina, pre ktorú ľudárov za vlastencov považovať nemôžeme. Nie všeobecné dobro, lež osobné záujmy sú ich cieľom a k dosiahnutiu týchže dobré sú im všetky, bárs aké, snád i vlastizradné prostriedky.

Na spôsob onej jezuitskej zásady, že cieľ posväcuje prostriedky, neostichajú sa oni makavými nepravdami klamať občanov, zabúdajúc že ich luhanie, ponevác sú zväčša kňazia, dvojnásobné pokarhanie zasluhuje. Predmetom ich lživých táranín sú v prvom rade voľby. Pri tomto predmete pousilovali sa všetky možné i nemožné zásoby surového osočovania, podlého upodozrievania, zákernického utrhanie na cti dľa možnosti vyčerpávajú, zabúdajúc, že čo pred nimi a pri voľbách oni v mene viery a kríža popáchali, to až veľmi prevažovalo všetko to, čo si snád všetky ostatné politické strany dovolily. Po voľbách nie čo politickí protivníci reakcionárov a kresťanských socialistov, ale ako nepriatelia na denný pretras prišli liberáli a židia. Týchto ľudári ani za spoluobčanov, ani len za ľudí nepovažujú, lež za divé zvery, ktoré by oni jednoducho vytrávil chceli. Jedom sypú proti nim a všetku vinu na týchto skladajú.

Medzi inšim neohrozený hrdina liptovský, Štefan Rakovszky v článku, písanom o socialistoch, nasledovne prekrúca pravdu. Predovšetkým delí sa socializmus na dvojaký; ako vôbec všetko na svete dľa blahosklonného rozhodnutia ľudárov na dvoje sa delí, na dobré, to jest ľudárstvo totiž, a na zlé, to jest všetko to, čo je nie ľudárske; tak aj socializmus, ktorý keď je kresťansko-ľudársky, je to najväčšie blaho a spása, keď je ale nie ľudárskym, tak je večné zatracenie pod názvom liberálno-židovský červený socializmus. Vedľa veľkého rozumu Rakovszkého socializmus tento splodila vraj slobodomyselnosť a tak tedy židovstvo, lebo dľa neho je to jedno a to isté. Socialisti nemajú vraj Boha a viery, preto tedy vodcami socialistov môžu vraj byť iba židia.

Hej! pane Rakovszky, v tomto vám vaša planá flinta zase zolhala. Vieme, vidíme všetci, ak len chceme, že málokteré vierovyznanie pridrži sa tak viery svojej, ako židia. Obrady náboženské nikto tak prísne nevykonáva ako oni. Boha svojho málo kto tak ctí a vzíva ako židia vo všeobecnosti a takmer bez výnimky. Na židov hovorí, že sa náboženstva a bohoslužby spúšťajú je viac, ako smelá výpoveď. Pane Rakovszky, to vám ani Kubo zpoza hory neuverí. Pravdepodobnejšie veci hľadajte a prednášajte, lebo tak vám potom ani Lepsényi neuverí, že socializmus je plodom liberalismu. No a aspoň vy páni ľudári, aspoň na oko verte jedon druhému, bárs vám to, poznajúc sa, i ťažko padne.

Pánko od «Alkotmányu» zase to roztruboval, že vraj aký patriot je pán farár Hlinka, keď ho liptovský podžupan Andaházy nahováral, aby v Ružomberku ako kandidát vystúpil. Nuž pekný pánko, v Luptove od rokov je podžupanom pán Julius Palugyay, nie ale Andaházy, a o tomto i pánko od «Alkotmányu» predpokladá, že patrí ku krásnej ceche ľudárov, ale za to na oklamanie verejnej mienky za dovolené drží i takúto nepravdu nastolíť.

Ako hromžil ďalej pánko od «Alkotmányu» oproti kanonikovi Roszivalovi, že proti ľudárovi vo Varíne vystúpil. Odoprel mu zásluhy kňazské, ba by ho bol už aj z cirkve vytvoril, a len to zazlieval kniežafu primasovi, že mu tento vystúpenie nezakázal. A hľa čo vysvitlo zo všetkého? Vysvitlo to, že kanonik Roszival, aby rozbroje ľudárov utíšil, s porozumením primasovým i s odobrením biskupa nitrianskeho vystúpil. Toto mali a museli vedieť ľudárski kňazia, a istotne aj vedeli. Predsa neostýchali sa protivou klamať úbohú pospolitost.

Ale človek mieni, Pán Boh mení. Všetky cesty vedú vraj do Ríma. Áno, ale potrebné je

po nich najprv kráčať a nie tak ako to robia ľudári na spôsob raka nazad. No nech len stúpajú, lež nech neočakávajú, aby ich náš ľud nasledoval

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Vyslanecká voľba v Ružomberku. V Ružomberku previedla sa voľba 1 februára a väčšinou 150 hlasov zvolený bol kandidát liberálnej strany, ministeriálny radca Jozef Angyal.

Znajúc smýšľanie väčšiny voličov ružomerského okresu, a znajúc účinkovanie Josefa Angyala, ani najmieň sme nepochybovali, že pri tejto voľbe zvíťazí kandidát liberálnej strany. A čo sme očakávali, to sa aj stalo. A tentoraz ľudári nebudú sa mať ani čím tešiť. Po prvej voľbe tešili sa tým, že vraj voľba bola nespravodlivo prevedená, že sa robily figle. Teraz sa nemôžu ani tým tešiť nad porážkou, lebo že sa voľba previedla spravodlivo a nestranné, o tom medzi inými vydal svedectvo aj vyslanec Štefan Rakovszky, ktorý po voľbe ďakoval predsedovi za nestrannosť a spravodlivosť, jakou previedol voľbu.

A teraz po voľbe mal by nastúpiť v okrese svätý pokoj. Obávame sa ale, že s panslavmi spojivší sa ľudári budú aj naďalej nesvár rozširovať medzi obyvateľmi, budú aj naďalej huckať pokojných občanov. Dost sa nagrobili pred voľbou všetkým tým, ktorí nasledujú hlas svojho presvedčenia, zastali si pod zástavy liberálnej strany. Ľudári videli teraz, že voľba bola celkom spravodlivo prevedená, veď to uznal aj sám Štefan Rakovszky, tento krikľuň ľudovej strany a predsa zostali v značnej menšine. Z tohoto sa mohli dostatočne presvedčiť, že sa ľud nedá odvíbiť od liberálnej strany, lež že aj naďalej vytrvale sotrvá pri nej. Pár krikľuňov v okrese ešte neznačí to, že je celý okres ľudového smýšľania, to sa dokázalo aj teraz. Okres bol liberálny a ním aj zostane.

Voľba vyslanca vo Varíne bude 10. februára. Predsedom voľby je Karol Petráš, jeho námestníkom Július Bánky; zápisníkom Ján Baross, nám. zápisníkom Franc Škarnitzl.

Naši ministri vo Viedni. Ministerský predseda barón Bánffy, v sprievode finančného ministra Lukácsa a ministra obchodu baróna Dániela odcestoval 29. januára do Viedne. Uhorskí ministri vyjednávali tam s rakúskou vládou v otázke vyrovnania. Pri vyjednávaní nedocielilo sa žiadneho výsledku a naši ministri odcestovali v pondelok nazad do Budapešti.

Jako počť, pri vyjednávaní najťažšou a najväčšou prekážkou je otázka kvóty, ponač uhorská vláda nechce popustiť.

Po čas pobytu našich ministrov vo Viedni, prijal

kráľ na osobitnom výsluchu najprv baróna Bánffyho a neskoršieho finančného ministra Lukácsa.

Aj minister náboženstva a výučby bol vo Viedni. Cieľom jeho cesty bol návrh zákona, ktorým chce vláda sriadiť platy nekatolíckych kňazov. Minister predostrel tento návrh kráľovi a prosil dovolenie, aby ho smel zadať snemovni k pojednávaniu.

Z Rakúska. V Rakúska nijak nechcú prísť pomery do riadnej kolaje. Najnovšie zamiešali sa univerzitní študenti do politiky. Jako vieme, v Prahe sú medzi Nemcami a Čechmi tak nepriateľské pomery, že sa synovia týchto dvoch národností kedykoľvek pobijú. Jasná hľadí vidia Česi niečo nemeckého, alebo naopak Nemci niečo českého, tak je hneď bitka hotová. Nemeckí študenti nosievajú zvláštne odznaky, ktorými dokazujú, že sú oni Nemci. Koncom minulého mesiaca prechádzali sa hromadne s týmito odznakami po najhlavnejších uliciach Prahy. Čechov táto demonstrácia veľmi rozhnevávala, tak že sa bolo čo obávať, že sa vyskytnú zase všeobecné vzbury. Aby toto bolo prekazené, miestodržiteľ Česka zakázal nemeckým študentom nosenie týchto odznakov. Nad týmto zákazom rozzlobili sa zase študenti a žiadali odvolanie tohože, vyhrážajúc sa, že jak miestodržiteľ zákaz neodvolá, že nepojdu viac do školy, to jest že budú strajkovať. Miestodržiteľ zákaz neodvolal a študenti prestali do školy chodiť, súčasne vyzvali aj študentov všetkých rakúskych universít, aby tiež strajkovali, kým pražským študentom nebude povolené nosiť otázne odznaky.

Tento strajk nemeckých študentov veľmi neprijemne sa dotkol vlády, zároveň je ale aj makavým znakom, jak veľmi nepriateľsky chovajú sa v Rakúsku Nemci proti Slovanom a naopak.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 25-ho januára.

Dnes začali vyslanci pojednávať krajinský rozpočet na bežiaci rok. Referent *Hegedüs* pripomenul, že náš rozpočet obnáša už skoro úplných 500 millionov výdavkov a aj toľko príjmov. Tohoročný rozpočet vykazuje zvýšenie výdavkov o 22 millionov 900 tisíc. Výdavky zvýšily sa hlavne tým, že sa na investície pri železničiach, pri pošte a telegrafe obrátia väčšie summy, že sa platy úradníkov zvýšia atď. Porovnal rozpočet z r. 1879-ho s teraz pojednávaným rozpočtom; roku 1879-ho vykazoval rozpočet 38 millionov deficitu, kdežto teraz rozpočet zatvára sa s 53 tisíc zlatovým zvyškom.

Referent prizvukoval potrebu reformy daní, reformu administrácie; rozpočet odporúčal k prijatiu.

Z národnej strany hovoril proti rozpočtu *Ferdinand Horánszky*. Uznáva, že sa rozpočet r. 1879-ho zatváral 38 millionovým deficitom a že sme o rok nato mali už 6 millionov zvyšku, tento prajný stav dal sa iba tak docieľiť, že sa regál soštatnil. Upomína finančného ministra, aby bol prísny v rozpočtoch. Prijmy sa už nedajú zvýšiť, kdežto dostal sme ešte nedosiahli vrchol výdav-

kov. Úradníci žiadajú ďalšie povýšenie platu, železnice budú tiež potrebovať ešte väčšie summy, kdežto prijmy sa nedajú rozmnožiť, a tak nastúpi zase doba stálych deficitov. Rozpočet neprijíma.

Maximilian Arányi dokazoval, že jak veľké summy vynakladá vláda každoročne na rozličné investície. Teraz sme už tam, že tie najpotrebnejšie veci máme a tak nebudeme prinútení viac tak mnoho troviť na investície jako dosiaľ. Zazlieva, že najväčšia čiastka mládeže tisne sa do štátnych úradov. Rozpočet prijíma.

Posledným rečníkom bol gróf *Ján Zichy*. Tento mladý člen ľudovej strany zaoberal sa hlavne so socializmom. Odporúčal, aby vláda dohliadala na novinky a rozličné spisy, ktoré rozširujú socializmus. Dľa jeho mienky aj preto sa tak rozširuje socializmus, lebo vláda cirkevno-politickými reformami udusila v ľudu náboženský cit. Rozpočet neprijíma.

Koloman Thaly oznámil v mene *Kossuthovej* strany, že strana táto nebude brať podielu na pojednávani rozpočtu.

Zasadnutie dňa 26-ho januára. Pokračovalo sa v pojednávani rozpočtu. *Rudolf Páder* bol prvým rečníkom. Vytýkal vláde, že márne peniaze na rozličné nádherné staviská, medzi ktorými je prvá nova budova parlamentu. Vidiecke mestá vidia hlavnomestské nádherné budovy, tiež rozhadzujú peniaze. Rozpočet neprijíma.

Leo Lánczy povedal obštrnú reč, v ktorej zo života vzatými dôkazami dokazoval, že národ nechudobnie, jako sa to opozíciónálni rečníci usilujú dokázať. Roku 1891-ho bolo v špárkassách uložené 628 millionov zlatých, roku 1896-ho ale 825 millionov, tedy behom 5 rokov vzriastol počet vkladov o 198 millionov. Posledné roky ohromné škody zapríčinila filoksera, sviňský dúl a iné pliahy, vzdor tomu sa ale kredit, úver krajiny neumenšil. Dokazoval, že roľník a priemyselník odkázani sú jedon na druhého a preto zle robia tí, ktorí žiadajú napomáhanie priemyslu na ujmu poľného hospodárstva, práve tak ale zle robia aj tí, ktorí by radi priemysel potlačili a len poľné hospodárstvo napomáhať. Ľud sa vystahuje z krajiny, založme čím viac priemyselných podnikov, aby si ľud tu doma našiel zárobok, a koniec bude vyvandrovanu. Rozpočet prijíma.

Hovoril ešte *Sima* a *Polónyi* načo bolo pojednávane vo všeobecnosti zakonečné.

Teraz ujal sa slova finančný minister *Lukács*. Odpovedal na námietky rečníkov. Dokázal grófovi *Jánovi Zichymu*, že socializmus nemá nič do roboty s cirkevno-politickou reformou; ostatne vláda všetko možné spraví, aby prekazila šírenie sa socializmu. Vyhlásil, že sa vláda zaoberá s otázkou zníženia pozemkovej dane, otázku túto bude možno najbližšie pojednávať.

Čo sa týče minuloročnej neúrody, vláda všetko možné robí, aby gazdom pomohla z biedy. Náš rozpočet sa s roka na rok dvíha, tým sa ale nevaluju nové ťarehy na plecia obecnstva, lež väčšie prijmy sú vplyvom rozvoju krajiny. Prosí snemovňu, aby rozpočet prijala.

Zasadnutie snemovne dňa 27-ho januára. Dnes sa započalo podrobné pojednávanie rozpočtu, za hladkého pojednávania bolo prijaté viac položiek rozpočtu. Dišputa rozvinula sa iba pri rozpočte ministerského predsedníctva.

Zasadnutie dňa 28-ho januára. Snem začal pojednávať rozpočet jedného z najhlavnejších ministerstiev, totižto ministerstva vnútra. Jozef *Kristóffy* prizvukoval potrebu toho, aby sa platy stoličných úradníkov polepšili. Hovoril za čím skoršie soštatnenie administrácie, čím sa aj administrácia zdokonáli a aj stav stoličných úradníkov sa polepší.

O stoličných úradníkoch hovorili ešte *Franc Sima*, *Franc Major* a *Edmund Gajári*, račo sa ujal slova minister vnútra *Perczel*. Uznáva, že naša administrácia bude iba tak dobrá, keď sa soštatni. Rečník úfa, že po vybavení vyrovnania snem bude sa môcť zaoberať na jaseň s návrhom zákona, poťahujúcim sa na soštatnenie administrácie.

Keď sa prešlo na platy fõišpánov začal hovoriť *Rakovszky*. Prečítal z novín „*Hazánk*“ jeden článok, v ktorom pisateľ tohože napadol česť fõišpána Szalavského. *Rakovszky* ho zabriakol *Gajári*, dokázuc jak škarede jedná *Rakovszky*, keď v sneme prečítuje taký článok, za ktorý nechce na seba vziať zodpovednosť. Aj minister vnútra zaujal sa Szalavského. Predniesol, že tie samé nápady na osobu Szalavského byly už aj minulý rok spravené. Rečník prezkúmal listiny a nahliadol, že je Szalavszky úplne nevinny a tak ho drží za hodného, aby mohol byť aj na ďalej fõišpánom. O tejto veci pišeme ostatne obsérnejšie v nasledujúcom článku.

Zasadnutie snemovne dňa 29-ho januára. Ešte aj dneská bola dlhší čas reč o Szalavskom. *Rakovszky* sa na dneskajšom zasadnutí zaprisahal, že bude pre voľby vyslanecké Szalavského prenasledovať. Minister vnútra zase sa osvedčil, že prezrel listiny, poťahujúce sa na veci, z ktorých Szalavského obviňujú a presvedčil sa, že je menovaný fõišpán úplne nevinny. Zatým byly výdavky na fõišpánov prijaté.

Nasledovaly trovy na matriky. *Rakovszky* znovu doniesol do reči Szalavského. *Major* hovorí, že štátne vedenie matrik stojí krajinu veľmi mnoho peňazi. *R. Páder* prosí ministra, aby ustálil taksy matrikárov. Minister vnútra *Perczel* odpovedal na námietky proti štátnym matrikám. Vedenie štátnych matrik je dobré a aj počet matrikárov sa ustavične rozmnožuje, tak že aj oprávnené žiadosti obecnstva sú už skoro úplne vybavené. Minister vedenie matrik nedrží za drahé. Uznáva, že sa zprvu udaly miestami zneužívania, bolo ich ale tak málo, že vedenie matrik môže uspokojiť aj tie najprehnanejšie požiadavky.

Zasadnutie snemovne dňa 31-ho januára. Pokračovalo sa v pojednávaní rozpočtu ministerstva vnútra. Zasadnutie započalo sa s výdavkami na zdravotníctvo. *Samuel Pápp* poukázal na biedny stav okresných lekárov. Podotknul, že plat týchto obnáša 300—400 zlatých, požaduje sa ale veľmi mnoho od nich. Prosí ministra, aby spravil niečo v prospech okresných lekárov.

Franc Buzáth zaujal sa apatekárov. *Franc Major* nedrží za dostatočnú tú summu, ktorú minister rozvrhol na zdravotnícke ciele. Tvrdí, že niet dostatočnej ochrany proti chytľavým chorobám, žiada postavenie nalezínca, kde by sa vychovávaly nalezene deti.

Minister *Perczel* odpovedal predrečníkom, ubezpečiac, že vláda všetko možné robí, aby sa zdravotnícky stav v krajine pozdvihol.

Major žiadal ešte, aby vláda vydala poučné spisy, z ktorých by sa matky naučily, jako si majú deti opatrovať. S tým bolo zasadnutie ukončené.

Fõišpán Szalavszký a ľudová strana.

To, čo vykonal vyslanec *Štefan Rakovszky* pri pojednávaní rozpočtu so Szalavszkym, je celkom dôstojné ľudovej strany, tej ľudovej strany, ktorá spočíva vraj na základoch kresťanskej lásky. Jestli sa dosiaľ našiel blázon, ktorý veril, že ľudová strana spočíva na základoch lásky, ten teraz základne vytrezvie, lebo vidí na vlastné oči, že ľudári hanebne cigánili, keď hovorili o láske, ktorú oni len po mene znajú, srdcia jejich sú ale preplnené zlosťou a zášťou.

Pri pojednávaní rozpočtu ministerstva vnútra, keď prišiel rad na platy pre fõišpánov vyslanec *Štefan Rakovszky*, tento chytrý ľudák, napadol zákernicky jeho excellenciu fõišpána *Juliusa Szalavského*. Nápad tento preto menujeme zákernickým, lebo on sám nevedel nič povedať na Szalavského, lež prečítal jeden článok z novín „*Hazánk*“, v ktorom sa nachádzajú veľké urážky na Szalavského. Pán *Rakovszky* mal toľko rozumu, že sa osvedčil, že neberie na seba zodpovednosť za to, čo je v článku obsažené, a tak urážal bez toho, aby bral na seba zodpovednosť za urážku.

Fõišpán Szalavszky vyšvihnul sa na to skvelé miesto, ktoré teraz zaujíma jedine svojou pilnosťou a svojím umom, vyšvihnul sa na to vysoké postavenie tak, že sme s pozornosťou mohli sprevádzať činnosť jeho, ktorej jedine má čo ďakovať postup svoj. Szalavszky bol fõiskálom v Nitre, jako taký bol trikrát zvolený za vicišpána a neskôršie stal sa fõišpánom. Jako sa dá myslieť, aby nitrianska stolica vyvolila za svojho vicišpána takého človeka, o ktorom vedeli, že falšoval listiny a klamal. Vtedy sa takéto niečo nikomu ani nesnívalo, len teraz po 15—20 rokoch, keď sa v nešťastnú hodinu uliahla ľudová strana, len teraz začínajú Szalavského napádať, že vraj keď bol fõiskálom, že falšoval listiny a klamal.

Všetky tieto nápady na osobu Szalavského pochádzajú z osobnej pomsty, z osobnej zášti. Szalavszky bol vždy rázny, energický človek, ktorý nestrpel žiadne nadužívania v stolici, na jejž čele

stál; týmto svojim ráznym chovaním sa nadobudnul si veľmi mnoho nepriateľov. Tento počet nepriateľov veľmi sa rozmnožil povstaním nešťastnej ľudovej strany. Strana táto začala ľud poburovať rozličnými vymyslenými cigánstvami a tým spôsobom chcela si ho na svoju stránku získať. Prišly volby a tie dokázaly, že ľudová strana veru v slovenskom ľude nepustila hlboko korene, lebo kandidáti ľudovej strany všade poprepadávali. Ľudová strana tieto porážky pripisovala Szalavszkému a prisahala mu pomstu, jako to Rakovszky na sneme aj verejne soznal.

S povstaním ľudovej strany začaly vychádzať v jednotlivých ľudárskych časopisoch urážlivé články na Szalavszkého, ktorý hneď predstrel všetky listiny ministromi vnútra, aby sa tenže presvedčil, že to, čo o ňom píšu ľudárske časopisy, je puhá lož, puhá vymyslenina. Minister vnútra presvedčil sa, že tie škaredé skutky, ktoré ľudári pripisovali Szalavszkému, sú úplne vymyslené. a tak ho nielen ponechal na čele dvoch veľkých hornouhorských stolic čo fõispána, lež vláda ho aj kráľovi odporúčala, aby ho vyznačil tou najväčšou hodnosťou, to jest aby ho vymenoval za svojho skutočného vnútorného tajného radcu.

Všetko toto ale nič neosožilo, ba neosožilo ani výrok prešporskej poroty, kde bol Štefan Rakovszky jednohlasne za vinného odsúdený z pomlúvania pre novinársky článok, v ktorom česť Szalavszkého napadol. Je pravda, že tento výrok kuria zničila ale len preto, že sa stala formálna chyba, že totižto žalobu nemal viesť kráľovský, lež privátny fískál, kúria ale neodvolala, žeby Rakovszky nebol pomlúval.

Z tohoto vidí každý nepredpojatý človek, že je Szalavszky nevinný, že ho len nespravdливо napádajú. On česť svoju bránil pred súdom, tam mu dali za pravdu: vyzval svojich protivníkov na súboj a aj šablou v ruke chránil česť svoju. Všetko daromné; Rakovszky prisahal pomstu, večnú pomstu Szalavszkému a tak vzdor tomu, že minister vnútra aj teraz v sneme verejne vyhlásil, že na základe prezkúmaných listín Szalavszkého drží za čestného človeka a hodného nato, aby bol aj na ďalej fõispánom, presvedčení sme, že sa nápady na osobu jeho budú pri najbližšej príležitosti opakovať.

Nuž dostal sa veru žiadna politická strana tak škaredo nechovala, jako sa chová ľudová, ktorá je hotová z osobnej pomsty ľudí chcieť pripraviť o to, čo je každému najdrahšie, o osobnú česť.

Milí rodáci, tu hľa vidíte, čo je to tá ľudová strana, ktorá tvrdí o sebe, že základom jej je láska kresťanská. Nuž je to kresťanská láska, pomstu, večnú pomstu prisahať niekomu, ktorý nám

nič nespravil, jedine že politicky s nami rovnako nesmýšľa; je to kresťanská láska chcieť niekoho úplne zničiť preto, že nám je politickým nepriateľom? Nuž nech vám teraz ešte povie niekto, že je ľudová strana kresťanská, vysmejte sa mu, milí rodáci a odvráťte sa od neho, čo diabolského pokašiteľa.

DOPISY.

Ružomberok, dňa 26. januára.*)

Veľactená Redakcia!

Následkom uprázdnenia sa mandátu ružomerského okresu, liberálni voličia, jako to už aj v poslednom čísle podotknuté bolo, ponukli mandát osvietenému pánu Jozefovi Angyal, ktorý ho aj prijal. Za pár dní zvedave sme očakávali chýr o rozhodnutí sa ľudovej strany, ktorá si postavila Ondreja Hlinku trojsliačanského farára za kandidáta, takto tedy i naše mesto stalo sa živším, a nahováranie voličov je na dennom poriadku, len že sa to z liberálnej strany deje rozvažne a slobodomyselne, z ľudovej ale — také je aj celé účinkovanie — hrubiansky. No ale pravdivosť starého porekadla: „kto sa topí i šipa sa lapá“ dokázala sa aj na ľudovej strane, lebo sama cíti tú smrteľnú porážku, ktorú utrpela v posledné dni verejným vystúpením osv. pána Angyala, ktorý je natoľko obľúbený pred voličmi, že veľká časť z pomedzi najprednejších mešťanov a voličov, ktorí pred tým s ľudovou stranou hlasovali, jednohlasne prestúpili ku zástavám slobodomyselnej strany.

Toto sa ale natoľko dotklo niektorých zaslepených ľudárov, že si ani rady nevedia, čo činiť; kričia, bzučia, zúria a brízgajú, jako je to už ich starou obyčajou.

Ba natoľko sú niektorí neodbytnými a bezočivými, že človek ani pohárik piva nemôže pokojne užiť, lebo hneď je tam Dolfi haj-Deci (po nemecky Frtajzlik), Karčí ohradený, Janiček potkaný a valivý Grgoš a taký škrekot porobia, že ostatní hostia nútení sú odísť z hostincea, z ktorej príčiny pán Borgóci musel zadať prosbu o sníženie licencie, ale vraj nevykonan nič.

Títo štyria udávajú sa za voličov ľudovej strany a sľubami omamujú voličov, tak omámili aj na niektorých uliciach, jako aj ryndžanov s 3. zlatkami, ktoré si tieto medzi sebou po bratsky podeliť mienili, ale na návrh „Krešťana“ z Jelencov kúpili za 1 zl. 50 kr. pálenky a zlatku vyhodili na ruvačky. len že ju tak vo zvyšok vyhodili, že oknom vpadla do veže, a ponevác tam mätava, báli sa po ňu ísť, lež poslali pre ňu Jura Strapán mestského zvonára, ktorý sa tiež bojac, zriekol sa i ľudovej strany i svojho poctivého úradu; potom nastala škriepka o zvyšnú korunu, tú chcel mať Štefan za Hrach, ale priskočil k nemu Štefko Grúnik a riekol mu: „Hop ty chlapče! po staršom do mlyna; tá mne patrí za tie flaše, čo ste mi pobili pri vlašnej volbe, keď ste u mňa hriato pili. Či nevieš, že to boly dve litrovky!“

Hneď tu zase Jožko Nižný. Nerobte tu škrek, keď sme si zapili, za tú korunu kúpme si liberálnej trafky, a návrh bol jednohlasne prijatý, po trafiku poslali Jána

*) Do minuleho čísla prišiel opozdeno.

Haluz, potom sa po paklíčku podelili a tak sa sessia rozišla.

Špatnejšie sa ale vydržovala sessia na Riadku, kde podgurážení ľudári chudáci aj Angyalove zástavy popchli, že sa to vraj zide na dačo v dome.

Lupčania vraj dostanú honvédov, aj stoličný dom, ak budú na Hlinku votisovať, a veľko-štiavničania magnátsku tabulu jestli spravia konsum, v ktorom bude Dragôň presesom a dozorcom.

Strygón.

Mosód (zvol. stol.), 25. jan. 1898.

Veľactený Pán Redaktor!

Odkedy začal na našom vidieku ešte málo vďaný, ale čím diaľ tým väčší obľúbený časopis „Opravdivý Kresťan“ vychádzať, z našej doliny pod Prašivou nevideli sme ešte dopisu v tomto vzácnom časopise. Za príčinu tohoto pokladám, že našu obec v čas tých búrlivých časov žiadne nepokoje nezastihly, lebo naši opatrní občania, ktorí napriek tomu, že sú všetci horliví katolíci, nesadli na lep ľudárskym sľubom. Aby sme ale boli úprimní, musíme podotknúť, že v čas prvého agitovania roku 1895-ho našli sa aj u nás takí chytráci, čo sa k naukám ľudovej strany priznávali, ale o pár čias vytriezvejúc, jej prázdne zásady úplne zapovrhli. Od toho času, keď v druhých obciach nepokoje a búrenia mysle do najväčšieho rozčulenia prinášaly, v našej obci o podobných nesvároch ani chyrovať nebolo.

Hlavný cieľ môjho dopisu teraz nasleduje, jak uverejnenie toho slavná redakcia za dobré uzná. Pred piatimi rokmi tuná založený potravný spolok, — ktorý je nie výplivom ľudárskych hesiel, lebo v čas jeho založenia o ľudovej strane ešte ani počuť nebolo — po prevládání materiálnych a iných začiatkových ťažkostí pekne prekvitá. Spolok tento bol preto založený, že celá obec záleží zo železostrojníckych v brezovskej kráľovskej (Zólyom-Brezó) fabrike zamestnaných robotníkov, ktorí nemajú potrebné pole, temer všetky potravné články prinútení boli v sklepe zakúpiť a v tomto ohľade ich žiadostiam jednotlivec nebol vstave vyhovet. Tento spolok minulého roku na radu istých riaditeľov, sadnúc na lep vychvaľovaniu Lepsényiho potravných článkov a tovaru, väčšiu zásobu drobného tovaru z toho vychýreného „Skladu kresťanských potravných spolkov“ objednal, v čom niektorí údovia už vtedy nedôverovali, asice základne, lebo teraz to už všetci obanovali. Tento tovar, v každom čísle „Kresťana“ vychvaľovaný, u nás na sklade posiaľ trvá od 4. mesiaca, keby ale tenže bol cieľuprimeraný a dobrej jakovosti, istotne by sa bol už za 2 mesiace minul. Podivuhodná je aj tá nevhodná služnosť a ochotnosť ľudárskeho skladu, keď v mesiaci septembri bez všetkého objednania dva sudy petroleja poslal, ktorý s dovozom temer dva raz tolko stojí, čo v Baňskej Bystrici. Slovom články doposlané nás len o tom poučily, že pre vidiek spomenutý sklad ani ohľadom jakovosti, ani ohľadom slušnej ceny sa nehodí, lebo tie články v tej vysokej cene len tí veľkí páni, totižto zakladatelia skladu môžu kupovať.

Následkom tohoto sme vypovedali ďalšie spojenie so spomenutým skladom, a ponač sa hlavní subiekti veľmi obávali, že im za tovar nevyplatíme a na vyplatenie nás týždenne aj dva razy vyzívali, tak sme konto podľa účtov do krajiara vyplatili. Prečo jednotliví veľkúpeči, čo hneď len prvý raz prídu do spojenia s nami, tak bojzlive a túžobne nečakajú na vyplatenie konta?

A viem, že si mnohí myslia, že po vyplatení sme už mali pokoj? Naopak, kde sa vezme, tu sa vezme po-

žadavka ešte vraj nevyplatená na 45 zl., ktorú vraj aj aj s interesom pod farchou zažalovania máme zaplatiť, a toto vyzvanie nám už po piaty raz poslali. Žalujte, ale sa veru popalite! Nevieme, jaké je to vedenie kníh, keď medzi účtom, ktorý nám v dvoch exemplároch poslali a tamejšou stranou 45 zl. rozdiel sa môže nachodiť. Tak pokračujú tí noví kupei v živote, ale celkom inakšie blásajú v „Kresťane.“

Jako sa tento manéver budapeštiansk ch ľudových kupčov skončí, jak dovolíte, v patričný čas vám to zase oznámime. (Prosíme. Red.)

Z tejto, na próbu spravenej zákazky, len ten ošob máme, že s jednej strany v tak slušnej cene (?) odporúčané potravné články už známe a viac veru ani na ne zvedaví nebudeme, s druhej strany presvedčení sme, že Lepsényiho kšeftovanie a lifrovanie takým spôsobom nemôže dlho trvať.

Ináčej biedy aj u nás dost, le. keby nás dobrotitív Pán Boh aj ďalej ochraňoval od všetkého zlého!

S úplnou úctou

Viac údov.

Párnica, dňa 26. jan. 1898.

Veľactený Pán Redaktor!

Viem, že je ct. čitateľom známo, že cez Oravu robia železnicu. Ako sa tu expropriácia pozemkov prevádza, o tom písať nemienime, len to chceme pripomenúť, že to často býva, že keď sa niekde niečo deje, čo sa všeobecnosti týka, ku prevedeniu takej záležitosti sa obyčajne dobrovoľne blásia povolání i nepovolání. Porekadlo hovorí, že „kolko hláv, toľko rozumov.“ To je veľmi dobre, keď k prevedeniu záležitosti všeobecnosti sa týkajúcej sú pri ruke rozumní a zkúsení, učení ľudia, a svorne pracujú ku prospechu obcí. Ale bohužiaľ, pri takýchto historiách sa mnohí nájdu, ktorých cieľom nenie blaho občanov, ale ktorí hľadajú lacnú popularitu, a svoje osobné záujmy a pri takýchto kommandantoch povstáva riadne osobníckárstvo, následkom čoho tej veci, ktorej by mohli osožiť, iba škodia.

Dnes nám náhodou prišlo do ruky 4. číslo „Slovenských Listov“ z r. 1897, vlastne číslo toto bolo podhodené do Párnice, skrze patričné zainteresované, za lacnou slávou túžiace osoby, aby zasiali semä nesvornosti medzi predstavenstvom našej obce a našim kazateľom slova Božieho.

Neznámy dopisovateľ „Slovenských Listov“ z Nižného Kubína oslavuje nášho pána farára Jána Hroboňa a haní nášho pána notára a rychtára. Dopisovateľ ten samovoľne, bez všetkého plnomocenstva patričného fórumu — už či z pobádania vychváleného, alebo nie, na tom si hlavu lámať neideme — vymenoval sa za sudcu cirkevných a svetských predstavených v Párnici. Na toto sme tomu dopisovateľovi prinútení sdeliť, že kompetentné fórum posudzovať našich predstavených len my môžeme byť. Ale keby sme videli, že ten dopisovateľ má vznešené ciele vo svojom dopise, tak by sme jeho natískaniu sa aj radi boli; ale čože, keď zpod pláštá jeho sudcovstva zrejme tréi koňská noha. Jeho cieľ je zrejmy: chce morálne znížiť v očiach obecnstva nášho pána notára a rychtára — čierno to remeslo! — Nuž ale keď tak chce, nech robí, čo sa mu páci, ale nech vykračuje na základe pravdy ale nie s nepravdou; lebo má vedieť, že actio parit reactionem — to jest že tlak zapríčiňuje protitlak — a my na žiaden pád nechceme tú radosť, aby sa naši predstavení pred našimi očima hašterili a hrýzli. Nech si múti neznámy dopisovateľ vo svojej obci a do nás nech sa nestará. Alebo či asnaď

náš pán farár je maloletý, že mu chce byť dopisovateľ tútorom? Veď náš pán farár si má sám na zodpovednosť brat tých „denunciantov“. Alebo či chce dopisovateľ pánu farárovi ku popularite dopomôcť? To veľmi ľahko obsiahne, nech mu poradí, aby založil v našej obci knižnicu, spolok striezlivosti, miestnu špárkassu na peniaze a obilie, nech priúča ľud k bohobojnosti atď. Veď to všetko patrí do jeho fachu, a bude chýrnym kňazom. — A potom, veď Nižní Kubín je od Párnice 10 kilometrov vzdialený, tedy dopisovateľ len s ďalekohľadom mohol na párnické udalosti pozerat, a nakoľko vieme, že ďalekohľad zväčšuje, tedy aj tunajšie udalosti o ktorých písal, zväčšené videl.

Pane náš milý, zle vás informovali! a preto aj v záujme pravdy si za povinnosť držíme váš dopis redukovat na ten stupeň, ktorý mu patrí asice: po prvé, náš pán notár, ako sme sa presvedčili, nebol denunciantom nikdy; po druhé, náš pán farár chválu zaslúžil síce, ale len preto, že predstavoval Kolumbusovo vajce; lebo on začal nás naučat o expropriácii, ale len vtedy, keď sme už o tomto stoličnom vrchnostou a obecním predstavenstvom boli poučení; on nám dával radu, že si nemusíme dovoliť kopat naše zeme, kým sa nepokojíme, alebo kým expropričný plán je nie preukázaný, ale my sme si už predtým ohľadom toho zakročili; on chodil z domu do domu — neberúc do ohľadu, že s tým zastupuje hajtmána Hričku, na čo ho pán rychtár upozornil — ale len to nám radil, o čom nás už predtým pán notár a rychtár poučili; veď títo ostatní s viacej výborníkami sa namáhali za nás, keď viacej ráz čo deputácia sa uchádzali pri najvyšších stoličných osobnostach, aby zakročili v prospech obcí ohľadom železničnej čiary, a uchádzali sa písomne aj ústne pri stoličnej vrchnosti o pomoc pre jednotlivých majiteľov pozemkov; veď to aj v ich záujme ležalo, nakoľko im tiež vezmú pozemky pod železnicu, a že za nás účinkovali, to vie celá obec. Ale ktorému že z nich síde na um dať sa pre toto chváliť a druhých hanit? Veď títo vedia, že si len svoju povinnosť robili.

Preto neznámy dopisovateľu, nezabúdajte na to, že „si tacuisses...“

Viac Párnčanov.

BESEDNICA.

Dobrodružstva kalifa Harun Aressyda.

(Z arabských poviedok).

Kalifa bol pohrúžený do hlbokých myšlienok, keď raz prišiel k nemu jeho verný veľvezír Giafar. Minister našiel ho samotného, čo sa veľmi zriedka stávalo, a keď sa k nemu približoval, spozoroval, že je kalifa natoľko zamyslený, že ani svoje oči na neho nepozdvihol. Zastal teda ticho očakávajúc, pokým pohľadne na neho.

Konečne kalifa pozdvihol svoj zrak a pohliadol na Giafara; ale rýchle sklopil svoje oči a ostal v predošlom položení a to práve tak zadumený ako predtým.

Veľvezír nespozorujúc v pohľade kalifu pre seba nič neprajného, konečne osmelil sa prehovorit a riekol: „Panovníče pravoverných, veličenstvo, dovoľte mi predložit otázku: prečo ste taký zadumený, kdežto inokedy zadumenosť býva ďaleko od vás?“

„Je pravda, vezír“, riekol kalifa narovnajúc sa v kresle, „že nie som náklonný k zádumčivosti a keby si nebol prišiel, ani by nebol spozoroval svoju zádumčivosť,

v ktorej ostatne nechcem ani na okamih zostať. Jestli tá sem nedoviedla nejaká zvláštna príčina, bolo by mi milé, keby si niečo k môjmu rozveseleniu vymyslel.“

„Panovníče pravoverných“, odpovedal na toto veľvezír Giafar, „len povinnosť ma sem volala a osmelujem sa vašu vysosť upozorniť na to, že sám sebe ste si vytkli za povinnosť osobne dávať pozor na dobrý poriadok v hlavnom meste a jeho okolí. Práve dnes je ten deň, ktorý ste si určili k tomuto cieľu a tak je teda zároveň najlepšou príležitosťou k zahnutiu zádumčivosti.“

„Už som aj skoro zabudol“, hovorí kalifa „a ty si ma ešte v dobrom čase upomenul. Choď teda, preobleč sa za jednoduchého človeka a aj ja sa za ten čas preoblečiem.“

Obidvaja preoblekli sa za kupcov a v takýchto šatách vyšli z paloty cez jedny tajné dvere. Od brán dost ďaleko obišli mesto až ku brehu Eufratu bez toho, žeby boli spozorovali nejaký neporiadok. Na prvom člnku, ktorý našli pri brehu, preplávali cez rieku a zvonku obišli i druhú polovicu mesta, potom sa pohli k mostu, ktorý spájal obe polovice mesta.

Idúc po moste, na protivnom jeho konci našli jedného slepca, ktorý si prosil almužnu od nich. Kalifa obrátil sa k nemu, vtisol mu do ruky zlatý peniaz.

Slepec hneď ho chytil za ruku a zadržiac ho riekol:

„Milosrdný človeče, nech ste ktokoľvek, kto mi túto almužnu vnuknúť Všemohúceho dáva, ale neodoprite mi tú žiadosť, o ktorú vás prosím. Dajte mi pohlavok, lebo som to zaslúžil, ba snáď i ostrejši trest.“

Po týchto slovách pustil ruku kalifa, aby mu mohol ňou vypáliť zaucho; predpokladajúc ale, že by tento odišiel bez toho aby vyhovel jeho žiadosti, chytil mu šaty.

Kalifa, ktorý sa začudoval nad žiadosťou a chovaním sa slepca, prehovoril: „Dobrý človeče, tvoju žiadosť splniť nemôžem a to preto, aby nemaril dobrú stránku mojej almužny takým zlým zachodením, ako si ty žiadaš.“ A s týmito slovami chce sa na silu oslobodiť z rúk slepca.

Slepec, ktorý mal v tomto ohľade už dlhoročné zkusenosti, spozorujúc, že jeho dobrodinec nechce mu vytať zaucho, tým väčšou silou usiloval sa zadržat ho rieknuce: „Pane! odpusťte mi moju smelosť, že vás zdržujem. Alebo mi vypáľte zaucho, alebo si vezmite svoj dar späť; ja môžem prijať váš dar len pod touto podmienkou, ak nechcem zrušiť svoj sľub učiněný Všemohúcemu a keď by ste vedeli príčinu, zaiste by ste mi uverili, že je to malý trest.“

Kalifa, ktorý sa nechcel ďalej tu zdržovať, povoliac prosbám slepcovým ľahko uderil ho po tvári. Slepec ďakujúc a požeňňavajúc ho, hneď ho pustil. Kalifa s veľvezírom pohli sa ďalej, ale sotva urobili niekoľko krokov, riekol veľvezírovi: „Veľmi vážna musí to byť príčina, ktorá núti slepca k takejto prosbe naproti svojím dobrodincom. Rád by tú príčinu bližšie poznal. Preto choď k nemu a riekni mu kto som, a aby neomeškal zajtra večer po modlitbách prísť do paloty, ponevác chcem s ním prehovorit.“

Veľvezír hneď šiel späť ku slepcevi, dal mu almužnu a zaucho a sdeliac mu odkaz, navrátil sa ku kalifovi.

Navrátili sa do mesta a tu v jednej ulici videl kalifa pekný dom. Pýtal sa veľvezíra, že či nevie, komu náleží? Veľvezír odpovedal, že nevie, ale že sa opýta.

Zašiel k susedovi a od tohto sa dozvedel, že je ten dom Kodjah Hassanov, ktorého zovú Alhabbalom, je povrazníkom a sám videl, ako sa biedne opatroval

keď zrazu, bez toho aby to bol kto tušil, zbohatol a postavil si tento pekný dom.

Veľvezír sdělil to kalifovi, na čo tento riekol: „Rád by i s týmto Kodjah Hassan Alhabbalom hovoriť; choď a povedz mu, aby i on prišiel v takom čase do paloty, kedy ten slepec.“ Veľvezír vyplnil žiadosť kalifu.

Na druhý deň po večernej modlitbe vstúpil kalifa do svojej chyže a veľvezír naskutku predstavil mu spomenuté dve osoby.

Obidvaja padli pred panovníckym kreslom kalifu a keď povstali, spýtal sa kalifa slepca ako sa menuje?

„Moje meno je Baba Abdallah“, riekol slepec.

„Baba Abdallah“ pokračoval kalifa, „teu spôsob, akým si včera prosil odo mňa almužnu, zdal sa mi tak zvláštnym, žeby som, keby ma k tomu okolnosti neboly nútily, nebol vyhovel tvojej žiadosti, ale skôr by ťa bol prekázal v takomto pohoršujúcom prosení almužny. Preto som ťa zavolať sem, aby zvedel, prečo si urobil taký nepremyslený sľub a len potom z toho, čo mi sdeľíš, budem môcť posúdiť, či si urobil dobre a či ti i naďalej dovoľím takýmto spôsobom prosiť almužnu. Preto rozpovedz bez okolkov, ako ti prišla do umu taká šialená myšlienka; nezataj nič, lebo ja chcem všetko vedieť.“

Baba Abdallah, ktorý sa tohto pohrozenia naľakal, padol nad tvár pred panovníckym kreslom kalifovým a keď opäť vstal prehovoril: „Panovníče pravoverných! S hlbokou úctou prosím odpustenie za tú moju opovážlivosť, že som sa usiloval vymôcť a vynútiť od vašej jasnosti taký skutok, ktorý sa zdá protiviť zdravému rozumu. Uznávam svoju vinu; ponevác ale som vtedy vašu jasnosť nepoznal, prosiac za odpustenie, nádejem sa, že vezmete do ohľadu túto príčinu. Čo sa týka toho môjho chovania, ktoré vaša jasnosť ráčila považovať za hlúposť, uznávam, že je ňou skutočne a že i svet moje chovanie tiež za hlúpe uznáva, ale pred očima Všemohúceho je to len nepatrné pokánie za ten strašný hriech, ktorý som spáchal a za ktorý neurobím žalosť ani vtedy, keď by ma všetcia ľudia sveta vyzauškovali. Vy sami, jasnosť, budete môcť vyriešiť svoj výrok, keď rozpovedaním svojej historiky predostrem, v čom záleží moja strašná vina.“

Historika slepca Baba Abdallaha.

„Panovníče pravoverných — pokračoval Baba Abdallah — ja som sa narodil v Bagdade. Po otcovi a matke, ktorí behom krátkych pár dní zomreli jeden za druhým, ostalo mi malé dedičstvo. Ačpráve som bol vtedy ešte mladý, predsa som dedičstva nepoužil tak ako iní mladí ľudia, ktorí riadne zvykli zmárniť dedičstvo v zbytočnom prepychu a holdovaní; lež som sa celou svojou silou a pilnosťou staral, aby to malé dedičstvo rozmnožil. Takto konečne som tak zbohatnul, že som mal sám osemdesiat tiav, ktoré vyárendovali odo mňa za veľké peniaze kupci, cestujúci a kupčiaci vo veľkej ríši vašej jasnosti.“

Keď raz v dobe tohto môjho šťastia a s najväčšou túžbou ešte po väčšom bohatstve navrátil som sa z Balsora prázdny s ťavami, na ktorých som ťa idúc odosielal portieku, zaslať sa majúcu do Indie, a s ktorými som ťa teraz na jednej neobydlenej pustatine s dobrou pašou usalašil, prišiel práve ku mne jeden priateľ (derviš), ktorý šiel práve pešo do Balsora a k vôli odpočinutiu sadnul si ku mne. Ja som sa ho pýtal, zkaď ide a kam ide? On sa ma tiež to isté pýtal a keď sme takto vzájomne svojej zvedavosti vyhovel, rozdelili sme si náš pokrm a spolu sme sa hostili.

Medzi jedením hovorili sme o rozličných predmetoch, a priateľ medzi iným mi rozpovedal, že neďaleko

tohoto miesta, na ktorom si odpočívame, vie jedno miesto, kde je tak mnoho pokladov, že keď by človek z nich i toľko odniesol, koľko by tých mojich osemdesiat tiav uvládalo, ani by nespozorovali, že z pokladov niekto bral.

Tento chýr ma veľmi prekvapil a zároveň potešil. Od radosti, ktorú som cítil v sebe po tomto chýre, bol som celý bez seba. Priateľa som nepovažoval za takého, žeby si bol chcel so mňa urobiť blázna; preto som mu padol okolo krku a hovorím: „Dobrý priateľu, vidím že sa málo staráš o poklady tohoto sveta; čo máš z toho, že vieš o tých pokladoch a ponevác si sám nevieš z nich nabrat? Ukáž mi teda kde sú tie poklady a ja nimi naložím mojich 80 tiav a potom ti jednu z nich darujem na dôkaz vďaky za tú dobrotu a radosť, ktorú mi sdelením toho miesta preukážeš!“

Je pravda, že to, čím som ho ponukol, bolo málo, ale mne sa to zdalo veľmi mnoho následkom tej peňazobažnosti, ktorá sa vzbudila vo mne následkom tohoto chýru a zostávajúcich sedemdesiatdeväť tiav s ťavou pokladov zdalo sa mi ničím naproti tomu, že jednu ťavu s pokladmi jemu prepustiť musím.

Priateľ, ktorý moju neukrotiteľnú túžbu po zbohatnutí spozoroval, predsa sa ani nepozastavil na tak nepomernom rozdelení, ktoré som mu ponukol, a ticho, pokojne odpovedal: „Človeče, sám vidíš, v jak zlom priemere stojí tvoje nabídnutie k tej добрôte, ktorú odo mňa žiadaš. Veď som nebol nútený sdeľiť ti chýr o tom poklade, a tajnosť mohol som zadržať u seba, ale to, čo som ti o poklade sdělil, bude aspoň dôkazom toho môjho dobrého úmyslu, ktorým som sa ti chcel zapáčiť, a tým, že si založíme objavením pokladu šťastie, chcel som dosiahnuť to, aby si ma mal v dobrej pamäti. Ja ti teda učiním lepšie, spravdivejšie nabídnutie a sám uvidíš, či sa ti bude líbiť? Ty si riekol — pokračoval priateľ — že máš osemdesiat tiav. Ja som teda hotový zaviesť ťa ku pokladu a tam s tebou spolu na ťavy toľko pokladov, zlata a drahokamov naložiť, koľko len uniesť vládzu, avšak s tou podmienkou, že keď sme ťavy náležite naložili, ty mi prepustiš polovicu svojich tiav i s pokladami a sebe podržíš druhú polovicu, tak že keď sa rozídeme, každý si bude môcť svoje ťavy zahnať ťa, kam chce. Vidíš, že toto podelenie lepšie sa srovnáva so slušnosťou. A keď mi ty polovicu svojich tiav dáš, odo mňa za ne dostaneš toľko, že si za to budeš môcť kúpiť iných tisíc tiav.“

Nemohol som popreť, že je nabídnutie priateľovo nie spravodlivé. Avšak bez toho, aby som bol rozmýšľal o tom množstve pokladov, ku ktorým takýmto spôsobom môžem prísť, prepustenie polovice mojich tiav držal som za veľkú škodu, obzvlášť keď som pomyslel, že priateľ bude potom tiež takým boháčom ako ja. Dost na tom, ja by som i dnes bol nevdáčný za takú dobrovoľnú dobrotu, ktorú som od toho priateľa ešte nebol ani dostal. Tu však nezbúdalo dlho času na rozmýšľanie. Alebo musel som prijať nabídnutie, alebo pripraviť sa na večné zlobenie, že vlastnou chybou premeškal som príležitosť, keď by bol mohol zbohatnúť.

Ja som teda naskutku sohnal svoje ťavy a pohli sme sa. Ako sme podošli kus cesty, prišli sme do jednej doliny, v ktorej ťavy na jednom kuse len po jednej mohli kráčať, tak bola úzka. Keď sme s ťavami vyšli, zase sme šli v poriadku. Dva vrchy, ktoré ten prielaz tvorily a v pozadí v polokruhu uzatváraly, boly tak neschodné, že sme sa nemuseli obávať, že nás tam daktorý smrteľník uvidí.

Keď sme prišli medzi tie vrchy prehovoril priateľ: „Teraz už nechodme ďalej; zastav svoje ťavy a ulož ich

na brucho, aby sme im mohli tarchu bez ustávania naložiť.

Urobiac tak, ako priateľ žiadal, šiel som za ním. Zakresal ocieľkou a zapálil suché raždie. Keď to začalo horeť, nasypal do plameňa temjanu a mrmlal nejaké slová, ktorým som nerozumel. Hneď sa pozdvihol veľký dym a on rozdeliac ho siabol do brala a ačpráve žiadneho vehodu nebolo, vrch sa trochu pootvoril a nám ukázal ša vehod.

Týmto otvorom zazreli sme utešenú palotu vnútri toho brala. Panovníce pravoverných! bolo to niečo utešeného, ale dlho som tú podzemskú krásu neobdivoval, lež som sa vrhol na prvú hrbu zlata a začal som hneď do jedného vreca klásť toľko, koľko som len uvičadal. — Vrecia boli veľmi veľké, rád by ich bol cele naplnil, ale z ohľadu na tarchu pre ľavy nemohol som svoj úmysel previesť.

Priateľ robil práve tak ako ja; avšak spozoroval som, že radšej bral drabokamy a keď mi toho príčinu udal, i ja som tak robil a tak sme sobrali o mnoho viac drabokamov než zlata. Konečne keď sme všetky vrecia naplnili a uložili na ľavy, nezbyvalo nám iné, ako zavreť vrch s pokladami a odísť.

Prv ale než by sme boli odišli, priateľ ešte raz zasiel ku pokladom a ponevác medzi tými bolo viac rozličných nádob zo zlata drabokamamy vykladanych, spozoroval som, že si z jednej takej nádoby vzal malú drevenú škatulku a ukázuc mi ju riekol, že je v nej nejaká masť na vlasy a ečoval si ju do zárenia.

Potom priateľ opätovoľ tú istú ceremoniu, ktorú pred otvorením brala a keď zase povedal tie mne neznáme slová, bralo s pokladami sa zavrelo a tak stálo pred nami ako predtým.

Na to sme popomáhali ľavám vstať a podelili sme si ich medzi sebou. Ja som si stal pred tých štyridsať, ktoré som si vyvolil a priateľ pred tie ostatnie, ktoré som mu prepustil.

Potom sme vyšli cez užinu na cestu, kde sme sa mali rozlúčiť, on totiž šiel do Baisory, ja ale do Bagdadu. Prv než sme sa ale rozlúčili, ja som sa mu veľkými slovami poďakoval, že ma urobil účastným tak veľkého pokladu, potom sme sa objali, a keď sme si všetko dobré priali, každý sa pohol svojou cestou.

(Dokončenie nasleduje.)

Jaká bude tohoročná úroda?

Nejeden gazda, ktorý zasial oziminy, už teraz s ťažkým srocom pozerá do tajnej budúcnosti, keď vidí, že zimné počasie nepraje jeho prácam, jeho námahám a nádejam. Terajsia zima z väčšej čiastky nenie prajná oziminám, raz napadne sňahu, potom nastane teplo, sňah sa rozpustí a voda stojí na nezbezrautej roli, na to potom pride mráz a v roli sňahom nepokrytej zasiat zrnó mrzne. Takéto počasie veru ani najmieň neteší hospodára, lebo mu je predzvestovateľom škody, ktorá sa na jar objaví na vymrznutom poli. Veru nejeden gazda bude musieť na jar znova siať, aby aspoň akú-takú úrodu mohol sobrat so svojho pola.

Jaké ale bude leto? Z takejto nestálej, menlivej zimy zkúsení hvezdári predpokladujú i slabé, menlivé, nestále leto a pridŕžajú sa toho porekadla, že: slabá zima, slabé leto a tuhá zima, tuhé leto. Starší gazdovia

z takejto menlivej zimy tiež neočakavajú nič dobrého v lete, ba i novší prorok počasia Falb predpokladá mokré leto s veľmi menlivým počasím.

Keď vezmeme do ohľadu jak slabá bola úroda lanského roku a k tomu terajšiu plodinám neprajnú zimu, veru máme krušné výhľady do budúcnosti čo sa týka poľnej úrody. Nuž ale dá Boh, že sa všetko zmení a že sa hvezdári a proroci zklamú v ich predpokladaniach o špatnom, neprajnom počasí, jaké sľubujú na tento rok. Veď sa už neraz stalo, že tí proroci nemali pravdu a dať Bože aby sa ani teraz ich proroctvá, poľahom na neúrodu nesplnili. Hlavné je, aby nás neopustila nádej a dôvera v Pána Boha, že on všetko k dobrému obráti a aby sa splnilo radšej to príslovie, že po neúrodnom roku nasleduje rok úrodný.

Robník.

CHÝRNIK.

Kráľ v Budapešti. Jeho veličenstvo kráľ dňa 14. t. m. pride asi na trojtýždňový pobyt do Budapešti a počas jeho pobytu v kráľovskom hrade budínskom bude usporiadano viac zábav, medzi inými i bál, na ktorý prídu i cudzemskí zástupci z Viedne. Mimo kráľa prídu na ten čas do Budapešti arcikn. Otto a jeho manželka arcikňažna Maria Jozefa, arcikn. Franc Salvator s manželkou arcikn. Mariou Valeriou a arcikn. Ludvik Viktor. — Rytier Loebenstein, správca dvorného cereomoniálneho úradu už 5. februára pride do Budapešti, aby porobil potrebné prípravy ku ľašiankovým dvorným slávnostiam.

Kráľovná v San Remo. Zdravotný stav jej veličenstva kráľovny Alžbety je ten najlepšii. V San Remo sa veľmi dobre cíti. Toto utešené mestečko tak sa jej dobre páči, že zamýšľa ostať tam až do prostred marca.

Pamiatka smrti dediča trónu. Dňa 30. januára minulo práve deväť rokov, čo jeho veličenstvo kráľ utratil svojho jediného syna Rudolfa a rakúsko-uhorská monarchia nádejného dediča trónu. Jako po iné roky v tento deň, tak i teraz v kaplnke viedeňského Hofburgu odbavovaly sa smútočné služby Božie v prítomnosti jeho veličenstva kráľa, vdovy arcikňažny Stefanie a jej dcéry arcikňažny Alžbety. Kráľ potom odišiel do krypty kapucínskeho chrámu ku rakve syna svojho kde sa za dlhší čas skrúšene modlil. Nemecký cisár dal položiť na rakev dediča trónu utešený z palmových a bobkových listov a ruží uvitý venec so širokou bielou stužkou z hodvábu, na ktorej stál nápis: „Vernému priateľovi — cisár Vilhelm II.“ Venec položili ešte: vdova a dcéra zomrelého dediča trónu, arcikn. Franc Ferdinand a mnohí iní z panovníckej rodiny. Vo výročitý deň smrti dediča trónu odbavovalo sa smútočné rekviem i v kaplnke kráľ. paloty budínskeho hradu.

80ročný Görgei. Artúr Görgei bývalý vodca honvédov v r. 1848—98. dňa 30. januára svätii svoje 80. narodeniny. Görgei vzdor svojmu vysokému veku teší sa dobrému zdraviu a len nedávno prestál zapálenie pľúc.

Primas pochorieva. Knieža-primas následkom prechladnutia pochorieva a preto ani nikoho neprijíma. Pri primasovi stále zdržuje sa len jeho tajomník Medard Kohl. — Úrad arcibiskupského tajomníka, ktorý doteraz gróf Mikulá Esterházy zastával, predbežne nezaplňa.

Objavený obraz Kristov. Z Rimu píšú, že profesor Manucchi objavil v podzemných teremoch paloty Tiberiusovej jednu doteraz neznámu stenovú malbu, ktorá predstavuje ukrižovanie Krista Pána. Okolo obrazu nachádzajú sa nápisy, na ktorých poznačené sú mená všetkých tých, ktorí prítomní boli pri ukrižovaní.

Záležitosť Karola Pulszkého pred kráľ. tabulou. Jako je známo, proti Karolovi Pulszkému kráľ. fiškál zadal žalobu pre spreneverenie peňazi, ktoré mu vláda odovzdala, aby nakúpil pre krajinskú obrazáreň obrazy niektorých chýrnych maliarov. Hneď vtedy myslelo sa, že Karol Pulszky na neho sverené peniaze s dobrým rozumom potroviť nemohol a počas vyšetrovacieho väzenia bol podrobený lekárskeho zkúmaniu. Súdna lekárska rada na to vyriekla, že Pulszky choromyselný. Súdna stolica vzdor tejto mienke uzavrela, že K Pulszkého postaví pod obžalobu. Pulszkého advokát appelloval na kráľ. tabulu, ktorá v poslednom svojom zasadnutí zmenila výrok súdnej stolice a vyhlásila Pulszkého za choromyselného nariadila pokračovanie zastaviť. Poznámame, že z tohoto zpreneverenia krajina nemá hmotnej škody, lebo brat obžalovaného August Pulszky hneď po vzniknutí pravoty nahradil celú škodu štátnej pokladnici.

Víchor. Počiatkom tohoto týždňa zúrili v Budapešti a na okolí strašný víchor. V noci z pondelku na utorok víchor zúrili takou silou, že viac komínov srútil, vývesné tabule postrhával, a nepočítne mnoho okien sa rozbilo; ba víchor mal takú silú, že vŕoch ľudí schytil a smiatol na kolajnice elektrickej železnice práve vtedy, keď tade jachaly vozne. Nešťastní ľudia utrpeli ťažké poranenia. Na jednej kaviarni prelomil víchor sklenenú tablu okna, ktorá stála tisíc zlatých. Podobný víchor zúrili i vo Viedni, kde narobil tiež mnoho škody a nehôd. — Z Odessy píšú, že orkán prehodil 7 menších lodí na Čiernom mori, okolo dvesto ľudí sa vraj utopilo vo vlnách. — Vo švajciarskej obci Randon vypukol počas toho strašného víchru požiar, ktorému padlo za obeť 120 domov.

Nešťastie a či samovražda. Neďaleko Piešťan na železničných kolajniciach našli mrtvolu jednej starej ženskej, menom Alžbety Lupinovej. Ešte nevedno či 77-ročnú ženskú potkalo nešťastie alebo spáchala samovraždu.

Zriedkavý prípad. V Mező-Nyárade jednomu manželskému páru narodily sa dvojčičky. Toto je síce nie zriedkavosť ale zriedkavosťou je to, že je šťastný otec už 70ročný a jeho manželka o dva roky mladšia. Z dvojčiat jedno je chlapec, druhé dievčatko. Celá rodinka cíti sa dosť dobre.

Nešťastie. Dňa 30. januára v noci so soboty na nedeľu na železničnej stanici kráľovanskej stalo sa veľké nešťastie. Asiže jedon hamovník-konduktor, istý Jozef Tinthofer z nákladného vlaku spadol medzi vozne tak nešťastne, že práve pohýnajúci sa vlak mu hlavu odrezal až na kožku, na ktorej mu zostala visieť, jednu nohu mu celkom odtrhlo a druhú dolámalo. Mrtvolu vlak asi na 40 metrov vliekol za sebou. Príčina nešťastia sa nevie, pravdepodobne ale je, že nešťastník zaspal vo svojej budočke pri hamovníku a keď sa vlak pohýnal a vozy sa trhly, tak pravdepodobne v spaní spadnul. Nešťastníka na tretí deň odviezli do Iglova, kde ho skormútená žena a tri siroty, najstaršie z nich 6-ročné, očkávali. Je pravda, že niektoré budočky na vozňoch pri hamovníku sú veľmi nebezpečné, tak že najmenšie drgnutie môže konduktora odtiaľ vyhodiť, jestli nedá pozor. — Železnice by predsa mali bezpečnejšie miesta vyznačiť pre konduktorov.

Následok pálenky. Z liptovskej obce *Liskovej* oznamujú, že tam, keď sa v kréme sediaci ľudia dozvedeli, že je za krajinského vyslanca okresu ružomerského vyvolený ministerský radca Jozef Angyal, vypukla taká zvada a potom bitka, že museli žandári zakročiť. Ako sa žandári objavili, rozzúrení ľudia vrhli sa na nich a keď ani vyhrážky nepomohly a sami žandári boli v nebezpečí života vtedy siahli po zbrani a strelili medzi ľud. Sedem osôb utrpelo ťažké rany. Jedna zablúdená guľa prebila oblok na blízkej kréme Dávida Hoffmanna a tu ťažko ranila vychovávateľku Hoffmannových detí. Z Ružomberku potom hneď zavolali lekárov ku raneným. Dvaja poranení však onedlho zomreli a pod večer zomrela i úbohá vychovávateľka. Je to istá Anna Weilová z Kremnice. Že sa ľud natoľko dal zachvátiť nenávisťou nutno pripísať tomu, že bol počas kortesáčiek veľmi popudný proti voličom liberálnej strany.

Jaké budeme mať počasie vo februári? Proti tohoročnej zime je toľko ponôb, že každé na počasie vzťahujúce sa proroctvo, ak je len jako-tak pravdepodobné, považujeme za hotový groš. Smutné je len to, že ani jedon zo známejších prorokov nič dobrého nepredpovedá na budúci mesiac. Dľa známeho hvezdára a kapitána pri štábe, grófa Jozefa Lebochowského v prvej polovici februára budú časté vetry a väčšie pršky; okolo 13. februára počasie sa zostrí, budú mrazy, padne i hodne snehu; od 24. do konca mesiaca predpovedá Lebochowski jasný zimný čas.

Listonoši na elektrických vozíkoch. Správa budapeštianskej pošty všemožne nájde na tom, aby poštovné zásielky boli čím rýchlejšie patričným adresátom doručené. Tunajší listonoši už veselo behajú na bicikloch roznášajúc telegramy, čím sa doručovanie značne srychlilo a obľahčilo. Najnovšie robia sa pokusy s elektrickými trojkolesovými vozíkmi, ktoré majú tiež slúžiť ku roznášaniam listov. Vozík ženie elektrina, ktorú dodáva pod sedadlom pripevnená battery a vezúci sa nemusí inšie nič robiť len riadiť vozík a prípadne hamovať.

O tučných ľuďoch. Starí Gallovia tučného človeka, ktorý práve pre svoju tučnosť nechcel ísť do boja, trstali tak, že takýchto ľudí veľmi oddanili. Pokutu túto ustálili každoročne a síce dľa toho, že koľko tučný človek vážil. Jestli na váhe dačo utratil, k tomuto primerane odpustili mu aj dane, jestli mu ale tela ešte pribudlo, nuž mu aj daň zvýšili. V Ríme bol zas ten zvyk, že jazdecom, ktorí stučneli, odobrali kone, a v Sparte sa stalo, že Lysander v jedom verejnom zasadnutí nemilordne karhal Neulidasa preto, lebo bol tento veľmi tučný. Ponevác každý vedel, Neulidas len preto stučnel nad mieru, lebo mnoho jedával, hneď mu zasadenie aj prisľúbilo, že ho pošle do vyhnanstva, jestli sa nebude usilovať sebuhnúť. Veľmi tučný človek bol aj poľský kráľ Ján Sobieski. Aj učenc Gibbon patrili do kategórie tučných ľudí. Už bol 50 rokov starý, keď sa zaľúbil do jednej devy. Stálo ho to veľké unovanie aby si mohol pred jeho vyvolenou kľaknúť a vyznať jej svoju lásku. Deva mu dala košík, a potom ho ponúkala, aby už ostal hore, ale to nešlo; konečne museli zavolať jedného silného chlapa, a tento pomohol učencovi zas na nohy. Fridrich I. kráľ württenberský mal toľké brucho, že keď bol pozvaný čo hosť na veselie Napoleonovo, museli do stola, pri ktorom sedel, vyzerat dosť hodný polkruh pre Fridrichov súdok, aby sú len hosť ku stolu vmestiť mohol. Z tučnosti mal osov len Marius, ktorého Sulla chcel zavraždiť. K tomuto najal totižto Sulla jedného človeka, ale tento keď videl obrovské brucho Mariusove tak sa nafakal, že vypustil nôž z ruky a zutekal.

Čo figel to groš. Jedna poisťujúca spoločnosť vo Varšave prepustila po tieto dni všetkých svojich úradníkov a namiesto týchto prijala za úradníkov ženské. Spoločnosť pravdepodobne myslí, že ľudia, menovite mladí, nebudú môcť odolať, aby sa nedali poistiť, keď taká doriečna dáma úradníčka počne ich nahovárať aby sa dali assekurovať.

Čo zdrží ľad? Mnohí až priveľmi dôverujú sile ľadu, následkom čoho udaly sa už mnohé nešťastia. Sú takí odvážlivci, ktorí idú na ľad, keď je len na 2—3 centimetre hrubý. A predsa ľad musí byť aspoň na 4 centimetre hrubý, aby udržal jednotlivé osoby; skupinu osôb nevydrží ani takto hrubý ľad. Až keď dosiahne hrúbku 8 centimetrov, možno smelo ísť naň. Keď dosiahne hrúbku 12 centimetrov, vydrží už i ľahšie vozíky. Keď je vyše 35 centimetrov hrubý, pri mrazivom počasi udrží i tie najväčšie tarchy. Odmäk tak rýchlo rozrúcha vnútornú pevnosť ľadu, že len s vystavením sa nebezpečenstvu možno vkročiť na ľad ináč hrubý a pevný.

Trónna reč. Že jakí vymýšľavi boli novinkári už i za časov panovania anglického kráľa Juraja II., o tom svedčí nasledujúca historka: Redaktor ktoréhosi časopisu anglického chcel predísť ostatných redaktorov a aby prv priniesol v svojom časopise trónnu reč kráľovu: uverejnil v svojom časopise trónnu reč, ktorú sám vymyslel. Je prirodzené, že ho zapravotili. Záležitosť predložil kráľovi sám minister. — Nádejem sa — riekol kráľ Juraj, — že ten chudák redaktor nebude prísne trestaný. — Prečo? Veličenstvo! pýta sa minister. — Len preto, lebo som obe trónne reči srovnal a prišiel som na to, že je jeho o mnoho lepšia ako moja!

Zajímavé číslie sú obsažené v tej štatistike, ktorá pojednáva manželstvá uzavreté v minulom roku 1897. Dľa týchto úradných výkazov v minulom roku sobášilo sa 130 281 párov, teda asi o 5000 viac ako v roku 1896. Najviac sobášov bolo — rozumie sa vo fašiankoch, v mesiaci februári, 29.000. V novembri bolo menej manželstiev uzavreto ako obyčajne: len 21.000, čo akiste pripísať máme zlej úrode; pri ťažkom boji o existenciu ovšem nemajú ľudia chuť do ženby. Na treťom mieste stojí mesiac január s 13.000 sobášmi. V máji 12 tisíc, v júni ale 11 tisíc párov vstúpilo do stavu manželského. Najmenej sobášov bolo v apríli: 4348, a potom v tých mesiacoch, keď už poľná práca v prúde zamestnáva ľud. Celý súhrn berúc do ohľadu najmenej sobášov bolo v prednnejšom okolí, najviac ale medzi Dunajom a Tisou, no veľmi nezaostáva ani zatisské okolie. — Krížových manželstiev bolo 821; kresťansko-židovských všetko do-

bromady len 30; v 16. pádoch bol mladoženích kresťanom a mladucha židovkou, v 14. pádoch ale naopak: žid pojal si kresťanku za manželku. Deti v ôsmych pádoch budú nasledovať vieru kresťanskú a nie židovskú, v ostatných pádoch ale synovia vychovávaní budú vo viere otca, dcéry však vo viere matkinej. — Všetky krížné manželstvá berúc do ohľadu v 146. pádoch rodičia ushodli sa ohľadom náboženstva dietok; najviac, 78, k dobru kat. cirkve, 58 cirkve reformátskej a v 1 páde cirkve evanjelickej aug. vyznania.

K U O B R Á Z K U .

Vďačné vtáčstvo.

I spevavý vtáčik, tento obveselovateľ pracovníkov na poli vie byť vďačným. I ten má istý cit vďaky, jestli to vôbec citom možno pomenovať, pre svojho dobrodinca a kto sa stará o neho, toho vždy pozná. Jak mnohí vtáci navyknú si sadnúť svojmu ošetrovateľovi na plece alebo na ruku. Pozrime si stehlíka, kanárika jak priateľsky obletujú okolo nás, keď pekne s nimi zaobchodíme. I naša Zuzanka má takýchto priateľov, ktorých si naklonila svojím dobrým srdcom. Každé rano dostavia sa pod okno jej okrídlení priateľa a milým štebotom upomínajú Zuzanku aby ich nachovala. A to priateľstvo je už tak úprimné, že čo smelší sláviček opováži sa svojim zobáčikom zaklopať i na okno, práve tak ako bárs ktorý mládenec. A na klopanie okno sa otvorí, Zuzanka sa objaví splnou hrstou a hneď na to nastane veselé štebotanie, poletovanie okolo dobrotiteľky Zuzanky.

K O B V E S E L E N I U .

Keď hodiny bijú štvrtú. Pán Zapil odišiel do krčmy medzi svojich kamarátov z mokrej štvrti, prisľúbil ale pred odchodom svojej pani manželke, že sa o jednej hodine navráti. Keď sa domov dotackal, hodiny začaly byť práve štvrtú. Zapil začne čítať: jedna — jedna — jedna — jedna a potom sa rozhorčený obráti k žene, ktorá stála už hotová ku kázaniu:

— Ale, dívajže sa stará, tieto hodiny musel dáto pohubiť, štyri razy udrely jednu!

U fotografistu.

Pán (ktorý sa dal odfotografovať): „Dúfam, že ste ma dobre trafili?“

Fotografista: „Ani sa sám nepoznáte!“

Budapešianska bursa s úradným značením cien dňa 4. februára.

O b i l i e	Jakoš dla hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	77—81	—	—	Štátny dlh.					
peštianska	77—81	12.80	12.95	Uhorská zlatá renta 4%	121.00	121.50	Prvá uhor. poisť. spol.	4100.—	4150.—
stolnobelehradská	77—81	12.85	12.95	„ korunová renta 4%	99.30	99.80	Pešt. uh. kupec. b.	1470.—	1475.—
Raž (litoj)	70—72	8.60	8.85	Uhorské regálové úpisý 4 1/2% ..	101.00	101.75	Pešt. prvá vlast. sporiťeňa ..	8400.—	8450.—
Jačmeň na krm	60—62	6.20	6.50	„ premiové úpisý	155.00	156.00	Salgó-tarjánska baňa na uhlie	595.—	600.00
„ na páľku	62—64	6.70	7.40	Uhorská tissko-segedínska po-			Záložné listy.		
„ na várku	64—66	8.00	9.50	žička 4%	140.00	141.00	Uhorského pozem. úverkového		
Ovos	39—41	6.30	6.60	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl.	120.50	121.50	ústavu 4%	99.00	100.00
Kukurica	73	5.00	5.10	„ výřázkové úpisý 4%	101.00	102.00	Uhorského úver. záložného ús-		
Prosó	—	4.80	5.10	Spoločná požička v beř. penia-			tavú 4 1/2%	100.00	101.00
Repica	—	13.00	13.50	zoch 4 1/2%	102.00	102.50	Uh. úver. ústavu s premiou 4%	120.00	121.00
Ďatelínové semá, luc.	—	48.—	52.—	Žreby.			Peniaze.		
„ červené	—	30.—	32.—	Spolku „Jó sziv“	3.50	3.80	Cisársky dukát	5.70	5.75
Svínská masť peštianska	—	54.00	55.50	Uhorského „Červeného kriřa“ ..	8.00	8.50	Dvadsať-frankovník	9.51	9.55
„ vidiecka	—	53.00	54.50	Rakúskeho	20.50	21.00	Nemecká ríšska marka	58.75	58.95
				Havířka	6.30	6.70	Striebro	—	—

Kníhtlaďareň Viktora Hornyánskeho v Budapeři.